

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ KONTROLĖS
ĮSTATYMO NR. IX-705 13, 17 IR 30 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIVP-2654**

2023 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2023 m. gegužės 15 d. sprendimo Nr. SV-S-930 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 13, 17 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2654 (toliau – Įstatymo projektas), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui jį tobulinti pagal šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įstatymo projekto 1 straipsnyje keičiamo Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo (toliau – keičiamas įstatymas) 13 straipsnio 15 dalyje nustatoma, kad asmenys pilietinio pasipriešinimo kursą privalo išklausti įsigydami ir turėdami A arba B kategorijos ginklą (toliau – ginklas). Galiojančio Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 17 dalyje ginklo ir (ar) šaudmenų turėjimas apibrėžiamas kaip, ginklo ir (ar) šaudmenų laikymas, nešiojimas, saugojimas, naudojimas. Pagal Įstatymo 13 straipsnio nuostatas asmuo, prieš įsigydamas ginklą, turi būti gavęs leidimą laikyti ar leidimą nešiotis ginklą. Pažymėtina, kad iš keičiamo įstatymo 13 straipsnio 15 dalies nuostatų neaišku, kada asmuo privalo išklausti pilietinio pasipriešinimo kursą – prieš teikdamas prašymą išduoti leidimą laikyti ar leidimą nešiotis ginklą, vykdant šio leidimo išdavimo procedūrą, po šio leidimo gavimo, tai yra prieš įsigydamas ginklą, ar prieš įsigyto ginklo nešiojimą, saugojimą ar naudojimą. Atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 9 punkto ir Įstatymo projekto 4 straipsnio 3 dalies nuostatas, nustatančias pareigą išklausti pilietinio pasipriešinimo kursą prieš pasibaigiant leidimo laikyti ar leidimo nešiotis ginklą galiojimui, siūlytina ir keičiamo įstatymo 13 straipsnio 15 dalyje pareigą išklausti pilietinio pasipriešinimo kursą sieti ne su ginklo įsigijimu ir turėjimu, bet su leidimo laikyti ar leidimo nešiotis ginklą gavimu.

2. Pagal keičiamo įstatymo 13 straipsnio 15 dalį pilietinio pasipriešinimo kursą privalėtų išklausti nuolatiniai Lietuvos Respublikos gyventojai, Lietuvos Respublikoje įregistruoti juridiniai asmenys, Lietuvos bankas, Europos fiziniai ir Europos juridiniai asmenys, taip pat jų darbuotojai.

Pagal Įstatymo 2 straipsnio 8 dalį Europos fizinis asmuo yra Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės, ar Europos ekonominės erdvės valstybės pilietis arba kitas fizinis asmuo, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis laisvo judėjimo valstybėse narėse teisėmis. Pagal Įstatymo 2 straipsnio 9 dalį Europos juridinis asmuo yra Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, ar Europos

ekonominės erdvės valstybėje įsteigtas juridinis asmuo, kita organizacija arba jų padalinys. Pagal Įstatymo 2 straipsnio 49 dalį nuolatinis Lietuvos Respublikos gyventojas yra Lietuvos Respublikos pilietis arba Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojų leidimą gyventi Europos Sąjungoje turintis fizinis asmuo, kuris Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka yra deklaravęs gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje (išskyrus Lietuvos Respublikos pilietybės neturinčius Rusijos Federacijos ar Baltarusijos Respublikos piliečius). Taigi pagal Įstatymo projekte siūlomą teisinį reguliavimą, pilietinio pasipriešinimo kursą privalėtų išklaudyti ne tik Lietuvos Respublikos piliečiai, bet ir asmenys, kurie neturi Lietuvos Respublikos pilietybės. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 139 straipsnio 1 dalį Lietuvos valstybės gynimas nuo užsienio ginkluoto užpuolimo – kiekvieno Lietuvos Respublikos piliečio teisė ir pareiga. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2009 m. rugsėjo 24 d. nutarime (bylos Nr. 16/2009) konstatuota, kad pagal Konstituciją kai kurias pareigas turi tik Lietuvos Respublikos piliečiai: pareigą ginti Lietuvos valstybę nuo užsienio ginkluoto užpuolimo (Konstitucijos 139 straipsnio 1 dalis), pareigą atlikti karo ar alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą (Konstitucijos 139 straipsnio 2 dalis). Atsižvelgus į tai, siūlymas nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuriuo Lietuvos Respublikos pilietybės neturintys asmenys taip pat būtų įpareigojami išklaudyti pilietinio pasipriešinimo kursą, yra perteklinis, todėl keičiamo įstatymo 13 straipsnio 15 dalyje siūlytina nustatyti, kad pilietinio pasipriešinimo kursą privalo išklaudyti tik Lietuvos Respublikos piliečiai, siekdami gauti leidimą laikyti ar leidimą nešiotis A ar B kategorijų ginklus Įstatymo 13 straipsnio 2, 3, 4, 5, 6, 12 ir 14 dalyse nurodytais atvejais.

Taip pat siūlytina keičiamo įstatymo 13 straipsnio 15 dalyje atsisakyti reikalavimo juridiniams asmenims išklaudyti pilietinio pasipriešinimo kursą, kadangi toks reikalavimas šių asmenų atžvilgiu negalėtų būti įgyvendintas. Be to, juridiniai asmenys savo darbuotojams A arba B kategorijos ginklą galės perduoti atitinkamų pareigų vykdymui tik jei šie darbuotojai turės asmeniškai gautą leidimą nešiotis A ar B kategorijos ginklą. Siekdami gauti šiuos leidimus, juridinių asmenų darbuotojai privalės išklaudyti pilietinio pasipriešinimo kursą.

3. Atsižvelgiant į šio nutarimo 1 ir 2 punktus, siūlytina keičiamo įstatymo 13 straipsnio 15 dalį išdėstyti taip:

„15. Lietuvos Respublikos piliečiai, siekdami gauti leidimą laikyti ar leidimą nešiotis A ar B kategorijų ginklus šio straipsnio 2, 3, 4, 5, 6, 12 ir 14 dalyse nurodytais atvejais, privalo krašto apsaugos ministro ar jo įgaliotos institucijos nustatyta tvarka išklaudyti pilietinio pasipriešinimo kursą.“

4. Keičiamo įstatymo 17 straipsnio 5 dalyje nustatoma, kad profesinės karo tarnybos kariams ir kariams savanoriams, kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams, taip pat šauliams, pateikusiems šaulio pažymėjimą, nereikia išklaudyti pilietinio pasipriešinimo kurso. Atkreiptinas dėmesys, kad šaulio pažymėjimas turėtų būti pateikiamas vadovaujantis keičiamo įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 5 punktu, todėl šiuo atžvilgiu siūloma nuostata yra perteklinė. Pažymėtina, kad į atsargą išleisti kariai dar 10 metų tarnauja aktyviajame kariuomenės personalo rezerve. Šios tarnybos metu kariai šaukiami į mokymus ir pratybas, taip pat karo padėties metu, paskelbus mobilizaciją ar kitais Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatyme nustatytais atvejais šaukiami į karo tarnybą, atlikti jiems nustatytų užduočių. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad į atsargą išleisti kariai perkeltami į parengtąjį kariuomenės personalo rezervą ir, esant poreikiui, gali būti pašaukti į karinę tarnybą. Todėl atsargos kariams,

norintiems gauti leidimą laikyti ar leidimą nešiotis ginklus, neturėtų būti nustatoma pareiga išklaudyti pilietinio pasipriešinimo kursą. Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, siūlytina keičiamo įstatymo 17 straipsnio 5 dalį išdėstyti taip:

„5. Šio straipsnio 1 dalies 3 ir 12 punktų nuostatos netaikomos specialiojo statuso subjektų pareigūnams, profesinės karo tarnybos kariams, kariams savanoriams ir kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams, turintiems teisę tarnybos metu nešiotis šaunamąjį ginklą (pateikiama šio įstatymo 13 straipsnio 9 dalyje nustatyta pažyma) ir norintiems gauti leidimą laikyti ginklus ar leidimą nešiotis ginklus. Šio straipsnio 1 dalies 6 punkto nuostatos netaikomos esamiems (pateikiama šio įstatymo 13 straipsnio 9 dalyje nustatyta pažyma) ir buvusiems specialiojo statuso subjektų pareigūnams, profesinės karo tarnybos kariams, kariams savanoriams ir kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams, norintiems gauti leidimą laikyti ginklus ar leidimą nešiotis ginklus savigynai ir pateikusiems specialiojo statuso subjekto pažymą, patvirtinančią, kad jie turėjo teisę tarnybos metu nešiotis šaunamąjį ginklą. Šio straipsnio 1 dalies 12 punkto nuostata netaikoma atsargos kariams ir šauliams, norintiems gauti leidimą laikyti ginklus ar leidimą nešiotis ginklus.“

5. Atsižvelgiant į šio nutarimo 4 punktą ir siekiant teisinio aiškumo, siūlytina keičiamo įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 9 punkte nustatyti, kad šiame punkte nustatytas reikalavimas netaikomas keičiamo įstatymo 17 straipsnio 5 dalyje nurodytiems subjektams.

6. Siekiant teisėkūros efektyvumo ir mažinti Vyriausybės priimamų teisės aktų skaičių bei atsižvelgiant į tai, kad pagal Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. XIV-1102 „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“, 7.1 papunkčio nuostatas Lietuvos Respublikos piliečių rengimą pilietiniam pasipriešinimui pagal kompetenciją įgyvendina Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Lietuvos kariuomenė, Lietuvos šaulių sąjunga, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, įtraukiamos nevyriausybinės organizacijos, ir kad bendradarbiaudamos su valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis bei nevyriausybėmis organizacijomis, Lietuvos kariuomenė organizuoja ir vykdo piliečių rengimą ginkluotam pilietiniam pasipriešinimui, o Lietuvos šaulių sąjunga organizuoja ir vykdo piliečių rengimą neginkluotam pilietiniam pasipriešinimui, siūlytina keičiamo įstatymo 13 straipsnio 15 dalyje, 30 straipsnio 1 dalies 9 punkte ir Įstatymo projekto 4 straipsnio 3 dalyje nustatyti, kad pilietinio pasipriešinimo kurso išklaudyti tvarką nustato krašto apsaugos ministras arba jo įgaliota institucija.

7. Atsižvelgiant į šio nutarimo 5 punkte teikiamą siūlymą, taip pat į tai, kad keičiamam įstatymui įgyvendinti įgyvendinamuosius teisės aktus turės priimti ne Vyriausybė, bet Lietuvos policijos generalinis komisaras siūlytina Įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalį išdėstyti taip:

„2. Lietuvos policijos generalinis komisaras, krašto apsaugos ministras arba jo įgaliota institucija iki 2023 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.“

Ministras Pirmininkas

Vidaus reikalų ministras